Project code:

2025-1-RO01-KA121-SCH-000322777

Co-funded by the European Union

PROIECT DIDACTIC

„DETECTIVI PE INTERNET: CĂUTĂM INFORMAȚII ȘI NAVIGĂM ÎN SIGURANȚĂ”

Activitate cu implicare internațională „European Digital Detectives Challenge – Think Before You Share!”

I. DATE DE IDENTIFICARE

Unitatea de învățământ	Școala Gimnazială Dumitra, județul Bistrița-Năsăud
Profesor înv. primar	Pântea Andrada Ana Maria – inițiator și coordonator al activității
Clasa	a IV-a A (24 de elevi)
Data / perioada	Septembrie 2026 – European Digital Citizenship Education Week (#EDCEWeek26), 14–20 septembrie 2026
Aria curriculară	Om și societate
Disciplina	Educație civică (activitate cu abordare interdisciplinară)
Unitatea de învățare	Unit. 2
Subiectul lecției	Detectivi pe internet: căutăm informații și navigăm în siguranță
Tema	Cetățenie digitală responsabilă: verificarea informațiilor și siguranța pe internet
Tipul lecției	Lecție de formare de priceperi și deprinderi
Durata	50 de minute (lecția la clasă); colaborarea și diseminarea în proiect se desfășoară ulterior
Locul desfășurării	Sala de clasă
Context / parteneriat	Activitate propusă de prof. înv. primar Pântea Andrada Ana Maria și partenerilor săi din proiectul eTwinning, din Turcia și Polonia

II. ARGUMENT

Activitatea „Detectivi pe internet: căutăm informații și navigăm în siguranță” este propusă de prof. înv. primar Pântea Andrada Ana Maria și partenerii săi din proiectul eTwinning, din Turcia și Polonia. Ea face parte din campania „European Digital Detectives Challenge – Think Before You Share!”, inițiată și coordonată de la Școala Gimnazială Dumitra, în cadrul #EDCEWeek26. Elevii devin „detectivi digitali” și învață să investigheze mesaje, imagini și informații înainte de a le considera credibile sau de a le distribui. Toate școlile partenere utilizează aceeași rutină de verificare – metoda CLICK – și contribuie la un produs european comun: European Digital Citizen Manifesto.

III. COMPETENȚE

Competențe specifice

Selectate și contextualizate din programa școlară pentru Educație civică, clasele a III-a – a IV-a (OMEN nr. 5003/02.12.2014):

- **2.1.** Explorarea unor valori morale care stau la baza relațiilor cu ceilalți oameni – responsabilitate, respect, adevăr, protejarea celuilalt.

- **2.2.** Recunoașterea unor comportamente moral-civice din viața cotidiană – conduită responsabilă și sigură în spațiul digital.
- **2.3.** Deosebirea comportamentelor prosociale de cele antisociale – alegerea unor răspunsuri adecvate la presiune, mesaje agresive sau distribuire fără consimțământ.
- **3.1.** Relaționarea pozitivă cu ceilalți, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru – analiză colaborativă, argumentare și decizie comună.

Competențe integrate

- **Limba și literatura română –** formularea și argumentarea ideilor, redactarea unui enunț-regulă.
- **Educație media –** evaluarea credibilității surselor.
- **Competențe digitale –** protecția datelor personale și comunicarea responsabilă online.

IV. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE OPERAȚIONALE

Scopul lecției: dezvoltarea gândirii critice, a capacității de verificare a informațiilor și a unei conduite morale și sigure în mediul digital.

Pe parcursul și la finalul lecției, elevii vor fi capabili:

O1 – să identifice minimum trei indicii ale unui mesaj online nesigur sau neverificat (autor lipsă, urgență artificială, date personale solicitate, fotografie scoasă din context);

O2 – să explice, în cuvinte proprii, cele cinci etape ale metodei CLICK;

O3 – să aplice, în echipă, minimum trei pași CLICK asupra unui caz de investigație;

O4 – să formuleze și să justifice un verdict TRUST / CHECK / STOP pentru situația analizată;

O5 – să propună o soluție responsabilă într-o situație privind confidențialitatea, imaginea personală sau comunicarea online;

O6 – să elaboreze, cooperând cu colegii, o regulă de cetățenie digitală destinată Manifestului european;

O7 – să exprime, într-un bilet de ieșire, o schimbare concretă de comportament online pe care o vor aplica.

Obiective afective (transversale)

- să manifeste interes și implicare în activitatea de investigație;
- să respecte opiniile colegilor și regulile de lucru în echipă.

V. STRATEGIA DIDACTICĂ

Metode și procedee	conversația euristică, problematizarea, explicația, demonstrația (modelarea), investigația, studiul de caz, învățarea prin cooperare, exercițiul, jocul de decizie (TRUST / CHECK / STOP), turul galeriei, reflecția individuală
Mijloace didactice	prezentare digitală a campaniei (28 de diapozitive); kitul internațional CLICK; cartonașe TRUST / CHECK / STOP; cinci dosare de caz (Anexa 2); fișe de investigație (Anexa 3); măști de „detectiv digital”; machete-telefon „MANIFEST”; coli pentru afiș, markere, tablă interactivă/videoproiector; bilete de ieșire (Anexa 4)
Forme de organizare	frontal, individual, pe grupe (5 echipe de investigatori, cu roluri: cititor, investigator, verificator, raportor)

Resurse umane	24 de elevi ai clasei a IV-a A; cadrul didactic coordonator; partenerii eTwinning din Turcia și Polonia
Resurse temporale	50 de minute
Resurse spațiale	sala de clasă, mobilier dispus pentru lucrul pe grupe
Forme și metode de evaluare	evaluare formativă: observarea sistematică, evaluare orală (răspunsuri argumentate), analiza produselor activității, autoevaluare, bilet de ieșire

VI. DESFĂȘURAREA LECȚIEI (scenariul didactic)

Etapele lecției	Ob. op.	Conținutul activității (activitatea învățătorului / activitatea elevilor)	Strategii didactice (metode, mijloace, forme de organizare)	Evaluare (metode și instrumente)
1. Moment organizatoric *1 min (0–1)*	–	**Învățătorul:** Asigură condițiile optime: aerisirea sălii, pregătirea materialelor, dispunerea elevilor în cele 5 echipe de investigatori și distribuirea rolurilor (cititor, investigator, verificator, raportor). Împarte măștile de „detectiv digital”. **Elevii:** Își pregătesc materialele, se așază pe echipe și își preiau rolurile.	**Metode:** conversația **Mijloace:** măști, ecusoane de rol **Organizare:** frontal	–
2. Captarea atenției *4 min (1–5)*	**O1**	**Învățătorul:** Proiectează un mesaj online alarmist, fără sursă („De mâine trebuie să vă comunicați parolele la școală!”) și cere o decizie rapidă: TRUST – am încredere, CHECK – verific, STOP – nu distribui. Solicită justificarea alegerii și introduce metafora „detectivului digital”. **Elevii:** Ridică cartonașul ales, explică ce i-a pus pe gânduri și constată că aspectul unui mesaj nu garantează adevărul.	**Metode:** problematizarea, conversația euristică, jocul de decizie **Mijloace:** prezentarea digitală, cartonașe TRUST/CHECK/STOP **Organizare:** frontal, individual	Observarea sistematică; sondaj vizual cu cartonașe
3. Reactualizarea cunoștințelor *2 min (5–7)*	–	**Învățătorul:** Adresează întrebări de legătură cu lecțiile anterioare de educație civică: „Ce înseamnă să fii responsabil?”, „Ce date personale cunoașteți?”, „Cum ne arătăm respectul față de ceilalți?”. **Elevii:** Răspund, valorificând cunoștințe despre respect, responsabilitate, adevăr și date personale.	**Metode:** conversația catehetică **Mijloace:** – **Organizare:** frontal	Evaluare orală
4. Anunțarea temei și a obiectivelor *1 min (7–8)*	–	**Învățătorul:** Anunță subiectul: „Astăzi suntem «Detectivi pe internet»: căutăm informații și navigăm în siguranță. Învățăm metoda CLICK și scriem regula clasei pentru Manifestul cetățeanului digital.” Prezintă obiectivele pe înțelesul elevilor și notează titlul pe tablă. **Elevii:** Ascultă, notează titlul, formulează așteptări.	**Metode:** explicația **Mijloace:** tabla, diapozitiv-titlu **Organizare:** frontal	–
5. Dirijarea învățării – Metoda CLICK *7 min (8–15)*	**O2**	**Învățătorul:** Prezintă pe rând cei cinci pași: C – Check the source; L – Look beyond the headline; I – Identify author & date; C – Compare reliable sources; K – Keep personal data safe (Anexa 1). Modelează verificarea unui exemplu scurt și diferențiază încrederea justificată de distribuirea impulsivă. **Elevii:** Asociază fiecare literă cu o întrebare de verificare, recunosc semnale de alarmă și formulează regula „Mă opresc, verific, abia apoi decid”.	**Metode:** explicația, demonstrația (modelarea), conversația euristică **Mijloace:** prezentarea digitală, suport CLICK (Anexa 1) **Organizare:** frontal	Evaluare orală: explicarea pașilor în cuvinte proprii
6. Obținerea performanței – Laboratorul detectivilor *12 min (15–27)*	**O1** **O3** **O4**	**Învățătorul:** Distribuie celor 5 echipe dosarele de caz (Anexa 2) și fișa de investigație (Anexa 3). Precizează sarcinile: identificarea afirmației, a sursei, a dovezilor, a semnalelor de risc, a pașilor CLICK aplicați și a verdictului. Monitorizează cooperarea și oferă sprijin diferențiat. **Elevii:** Citesc situația, completează fișa, negociază verdictul TRUST/CHECK/STOP și îl susțin cu dovezi sau cu absența acestora.	**Metode:** investigația, studiul de caz, învățarea prin cooperare **Mijloace:** dosare de caz, fișe de investigație, cartonașe **Organizare:** pe grupe	Observarea sistematică; analiza fișei de investigație

7. Asigurarea feedbackului *4 min (27–31)*	**O4**	**Învățătorul:** Solicită raportorilor prezentarea verdictelor; validează sau corectează concluziile pe baza verdictelor așteptate (Anexa 2) și subliniază argumentele corecte. **Elevii:** Raportorii prezintă concluziile; colegii completează, compară și își corectează fișele.	**Metode:** conversația, explicația **Mijloace:** fișele completate **Organizare:** frontal, pe grupe	Evaluare orală; aprecieri verbale argumentate
8. Asigurarea retenției și a transferului *13 min (31–44)*	**O5** **O6**	**Învățătorul:** a) Provocarea „Sigur online” (6 min): lansează micro-situații – o fotografie a unui coleg postată fără acord; cererea locației de către o persoană necunoscută; comentarii jignitoare repetate. Clarifică măsuri potrivite vârstei: refuz, protejarea datelor, păstrarea dovezilor, blocare/raportare, solicitarea ajutorului unui adult de încredere. b) Regula clasei și contribuția României (7 min): propune începutul de enunț „Înainte de a distribui o informație online, noi întotdeauna…”; solicită fiecărei echipe o regulă și organizează alegerea/combinarea ideilor într-o contribuție comună pentru Manifestul european. **Elevii:** a) Propun răspunsuri responsabile și compară consecințele deciziilor; disting între a verifica o informație și a opri un comportament clar riscant. b) Redactează reguli despre surse, respect, consimțământ și date personale pe machetele-telefon „MANIFEST” și aleg formularea reprezentativă a clasei.	**Metode:** problematizarea, studiul de caz, brainstormingul, învățarea prin cooperare **Mijloace:** fișe-scenariu, machete-telefon „MANIFEST”, markere, coli **Organizare:** pe grupe, frontal	Evaluarea răspunsurilor la scenarii; analiza produselor (regula de grup)
9. Evaluarea și încheierea activității *6 min (44–50)*	**O7**	**Învățătorul:** Organizează turul galeriei cu produsele echipelor; cere completarea biletului de ieșire „De astăzi, când folosesc internetul, voi…” (Anexa 4). Face aprecieri generale și individuale asupra participării. Recapitulează motto-ul „We verify. We respect. We protect. We think before we share.” Colectează fișele și documentează produsele fără expunerea datelor elevilor. **Elevii:** Privesc produsele colegilor, completează biletul de ieșire, își autoevaluează participarea și rostesc motto-ul campaniei.	**Metode:** turul galeriei, reflecția, conversația **Mijloace:** produsele elevilor, bilete de ieșire **Organizare:** frontal, individual	Bilet de ieșire; autoevaluare; aprecieri verbale

Notă: *Contribuțiile internaționale și produsul final comun se completează în etapa ulterioară lecției (cap. IX), fără a fi comprimate artificial în cele 50 de minute.*

VII. EVALUAREA REZULTATELOR

Indicatori observați: (a) identificarea semnalelor de alarmă; (b) aplicarea metodei CLICK; (c) motivarea verdictului; (d) propunerea unei conduite sigure; (e) cooperarea și formularea unei reguli clare.

Instrumente: fișa de investigație, cartonașul de verdict, observarea sistematică (grila din Anexa 4), regula de grup și biletul de ieșire.

Descriptori de performanță

Calificativ	Descriptor	Dovadă de învățare
Foarte bine	Aplică corect majoritatea etapelor CLICK și argumentează coerent verdictul; propune o conduită sigură și o regulă clară.	Fișă completă; regulă specifică și realistă.
Bine	Identifică riscurile principale și ajunge la o decizie sigură cu repere oferite.	Fișă parțial completă; explicație simplă.
Suficient	Recunoaște un risc și selectează un răspuns sigur cu suport vizual/verbal.	Cartonaș corect și un enunț asistat.

VIII. ADAPTARE, INCLUZIUNE ȘI SIGURANȚĂ

- Instrucțiuni etapizate, text cu caractere lizibile, citirea asistată a situațiilor și pictogramele TRUST/CHECK/STOP pentru elevii care au nevoie de sprijin.
- În echipă se distribuie roluri accesibile; răspunsul poate fi oral, prin alegerea cartonașului sau prin completarea ghidată a fișei. Nu se expun public dificultățile individuale.
- Se utilizează situații fictive, nu mesaje reale de la copii; elevii nu introduc parole, nu deschid linkuri suspecte și nu publică date personale.
- Fotografiile pentru documentare și raportare se realizează și se utilizează numai cu acordul părinților/reprezentanților legali, conform regulilor școlii privind consimțământul și protecția imaginii elevilor.

IX. ACTIVITĂȚI ULTERIOARE – CONTINUAREA CAMPANIEI ȘI DIMENSIUNEA EUROPEANĂ

- Aplicarea aceluiași kit didactic și a metodei CLICK de către școlile partenere eTwinning din Turcia și Polonia; fiecare partener își realizează propria investigație și își documentează activitatea.
- Colectarea contribuțiilor naționale: o regulă formulată de elevi, fișa/produsul echipei și dovezi foto care respectă confidențialitatea.
- Integrarea regulilor în produsul final comun „European Digital Citizen Manifesto”, sub mesajul „We verify. We respect. We protect. We think before we share.”
- Diseminarea și raportarea campaniei prin materiale vizuale, prezentarea contribuțiilor și sinteza impactului educațional – activități distincte de lecția propriu-zisă.

X. BIBLIOGRAFIE

- Ministerul Educației Naționale (2014). Programa școlară pentru disciplina Educație civică, clasele a III-a – a IV-a, anexa nr. 2 la OMEN nr. 5003/02.12.2014.
- Pântea, A. (2026). „European Digital Detectives Challenge – Think Before You Share!” – kit de activitate pentru #EDCEWeek26, concept și design educațional. Școala Gimnazială Dumitra.

• European Digital Citizenship Education Week 2026 – resurse și informații: https://edceweek.prisma-network.eu/

• Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ (ed. a IV-a). Iași: Editura Polirom.

Project code:

2025-1-RO01-KA121-SCH-000322777

Co-funded by the European Union

ANEXA 1. Metoda CLICK – suport pentru elevi

Literă	Formula originală	Întrebarea detectivului digital
C	CHECK THE SOURCE	Cine a publicat? Este o sursă identificabilă și credibilă?
L	LOOK BEYOND THE HEADLINE	Ce spune mesajul integral, dincolo de titlul alarmist?
I	IDENTIFY AUTHOR & DATE	Cine este autorul? Informația este actuală?
C	COMPARE RELIABLE SOURCES	Confirmă și alte surse independente și de încredere?
K	KEEP PERSONAL DATA SAFE	Îmi protejez parola, datele și locația?

ANEXA 2. Dosarele de investigație

Primele patru situații sunt extrase și adaptate în limba română din kitul original; a cincea valorifică provocarea de siguranță „Photo without consent" din același kit.

Dosarul 1 – „Regula urgentă de la școală"

O postare afirmă: „De mâine, elevii trebuie să comunice școlii parolele conturilor de socializare. Distribuiți imediat!". Nu există autor, link oficial sau instituție identificată.

Verdict așteptat: *STOP. Presiune, lipsa sursei, solicitarea parolei.*

Dosarul 2 – „Ai câștigat!"

Un mesaj promite un telefon nou dacă introduci în 10 minute numele de utilizator și parola într-un formular.

Verdict așteptat: *STOP. Momeală, termen-limită artificial, phishing.*

Dosarul 3 – „Fotografia virală"

O fotografie autentică este prezentată drept o întâmplare de azi, însă imaginea provine dintr-un articol vechi de cinci ani, despre alt eveniment.

Verdict așteptat: *CHECK / STOP distribuirea. Context fals; verificarea datei și a sursei inițiale.*

Dosarul 4 – „Informația oficială"

Un anunț are autor/instituție, dată, document original pe un site oficial și poate fi confirmat de o altă sursă credibilă.

Verdict așteptat: *TRUST, numai după verificarea dovezilor.*

Dosarul 5 – „Fotografia fără acord"

Un prieten îți cere să publici o fotografie stânjenitoare cu un alt coleg, fără să-i ceri permisiunea.

Verdict așteptat: *STOP. Respectarea consimțământului, a demnității și a vieții private.*

Project code:
2025-1-RO01-KA121-SCH-000322777
Co-funded by the European Union

ANEXA 3. Fișă de investigație – model de lucru

Echipa: _____ Dosarul nr.: _____ Verdict: TRUST / CHECK / STOP

1. Ce afirmă mesajul? Reformulează pe scurt.

_____

_____

2. Cine este sursa? Poți identifica autorul, instituția sau site-ul?

_____

_____

3. Ce dovezi există? Document, dată, fotografie, altă sursă?

_____

_____

4. Ce semnale de alarmă observi?

_____

_____

5. Ce pași din CLICK folosești și de ce?

_____

_____

6. De ce ai ales verdictul TRUST / CHECK / STOP?

_____

_____

7. Propune regula echipei: „Înainte să distribuim ceva online, noi întotdeauna…”

_____

_____

ANEXA 4. Bilet de ieșire și grilă de observare

Bilet de ieșire: „Un lucru pe care îl voi face diferit pe internet, de astăzi, este: _____.”

Grilă de observare pentru învățător (pe echipe)

Echipa	Recunoaște riscuri	Aplică CLICK	Justifică verdictul	Cooperează	Formulează o regulă
Echipa 1	□	□	□	□	□
Echipa 2	□	□	□	□	□
Echipa 3	□	□	□	□	□
Echipa 4	□	□	□	□	□
Echipa 5	□	□	□	□	□

ANEXA 5. Dovezi ale desfășurării activității

Fotografii realizate în timpul activității cu elevii clasei a IV-a A, Școala Gimnazială Dumitra, septembrie 2026 (#EDCEWeek26).

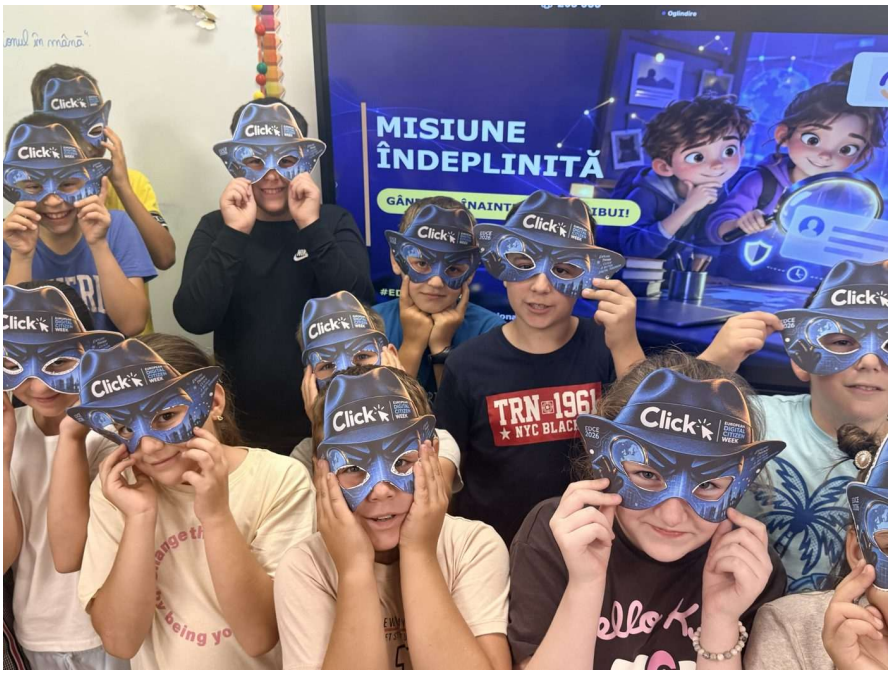

Foto 1. „Detectivii digitali" ai clasei a IV-a A, cu măștile campaniei CLICK, la finalul misiunii – „Misiune îndeplinită!"

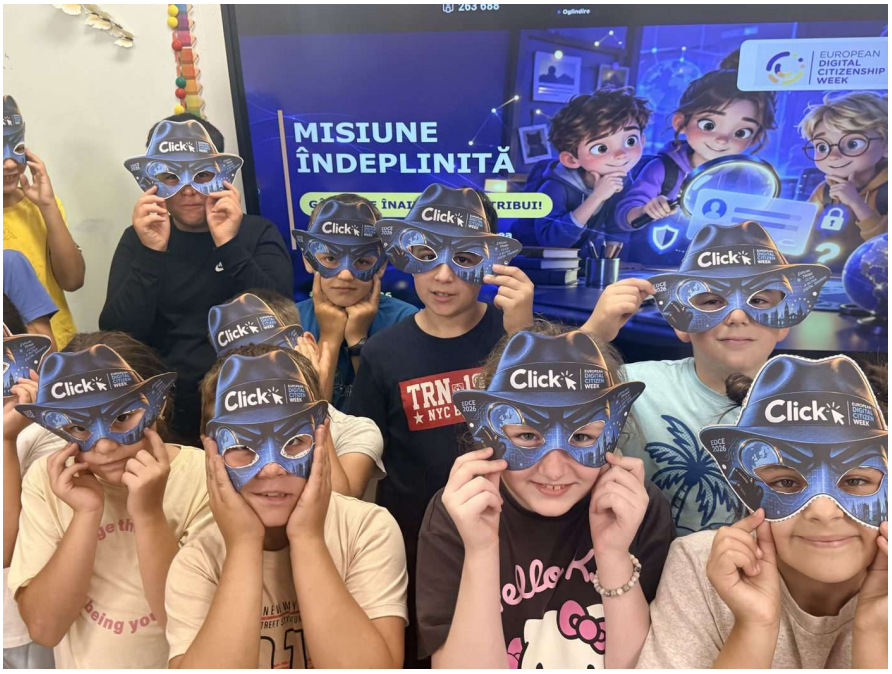

Foto 2. Elevii, în rolul de detectivi digitali, în fața prezentării campaniei European Digital Citizenship Week

Foto 3. Echipele de investigatori pregătite pentru „Laboratorul detectivilor”

Foto 4. Imagine de ansamblu a clasei a IV-a A în cadrul activității #EDCEWeek26

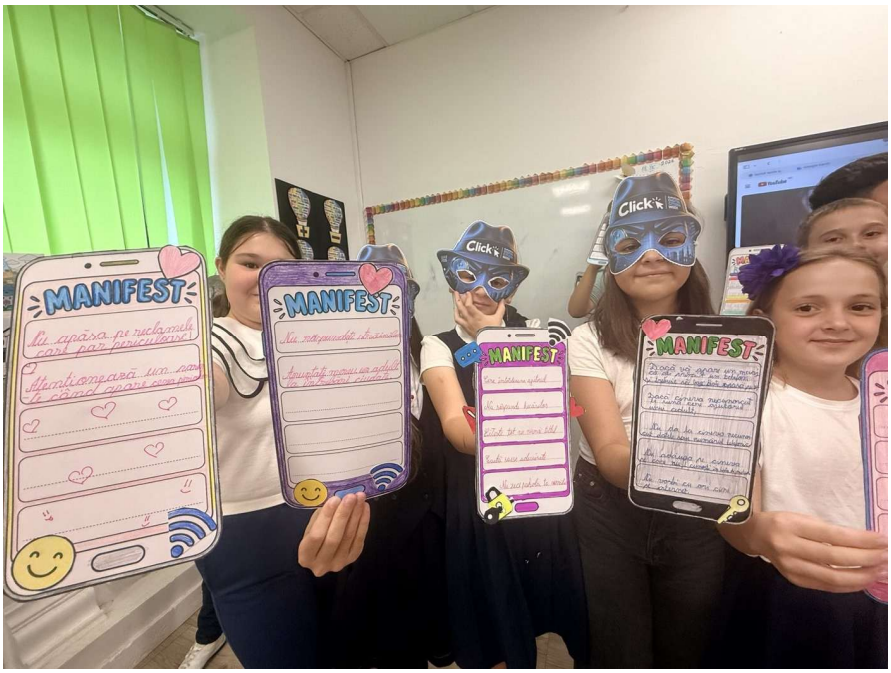

Foto 5. Regulile de cetățenie digitală formulate de echipe pe machetele-telefon „MANIFEST”

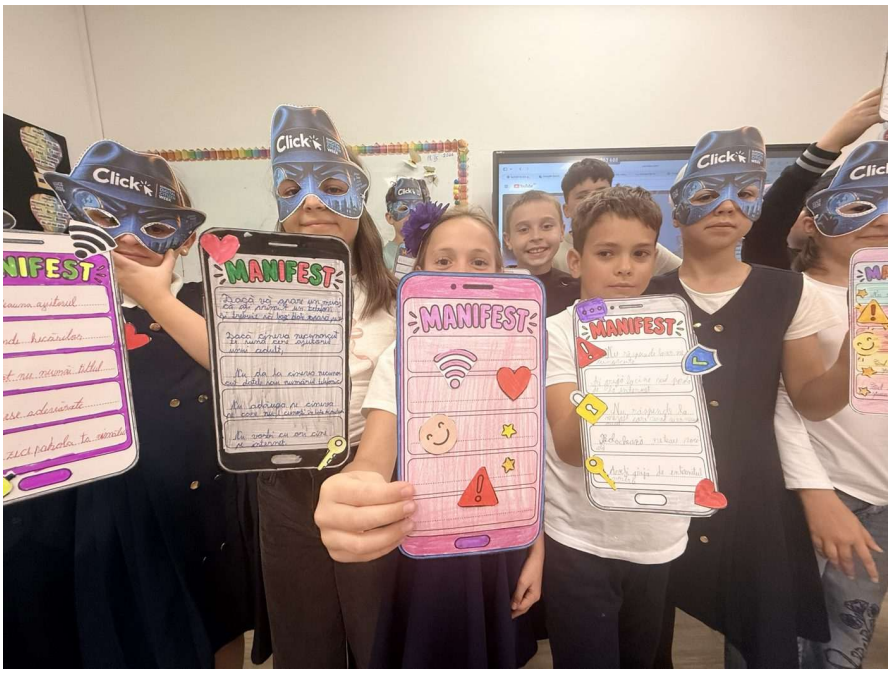

Foto 6. Prezentarea produselor echipelor – contribuții pentru Manifestul european

Foto 7. Turul galeriei: clasa a IV-a A cu manifestele realizate

Întocmit,
Profesor înv. primar Pântea Andrada Ana Maria